दैनिक चालू घडामोडी 14.01.2022

जागतिक जोखीम अहवाल 2022

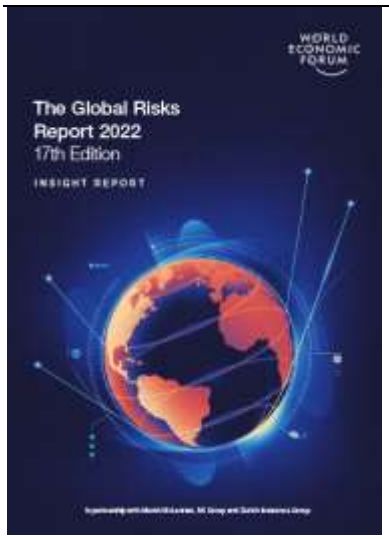

- जागतिक जोखीम अहवाल 2022, 17 वी आवृत्ती, वर्ल्ड इकॉनॉमिक फोरम (WEF) ने प्रकाशित केली आहे.
- सायबर सुरक्षा, महामारी, हवामान बदल आणि अवकाशातील प्रगती हे जागतिक अर्थव्यवस्थेसाठी उदयोन्मुख धोके आहेत.
- त्यात म्हटले आहे की हवामान बदल हा पहिला धोका आहे, तर सामाजिक एकता नष्ट होणे, उपजीविकेचे संकट आणि मानसिक आरोग्य बिघडणे हे धोके म्हणून ओळखले गेले जे कोविड-19 साथीच्या आजाराच्या सुरुवातीपासून सर्वात जास्त वाढले होते.
- 2024 पर्यंत जागतिक अर्थव्यवस्था 2.3% ने कमी होणार आहे.
- दावोस अजेंडाच्या अगोदर प्रसिद्ध झालेल्या अहवालानुसार, "जागतिक जोखीम म्हणजे एखादी घटना किंवा स्थिती उद्भवण्याची शक्यता आहे जी ती घडल्यास, अनेक देशांवर किंवा उद्योगांवर लक्षणीय नकारात्मक परिणाम होऊ शकते".

वर्ल्ड इकॉनॉमिक फोरमबद्दल तथ्यः

- ही एक आंतरराष्ट्रीय एनजीओ आहे.
- मुख्यालय: कॉलोनी, स्वित्झर्लंड
- स्थापना: जानेवारी 1971
- संस्थापक: क्लॉस श्वाब

Source: Business Today

इंडिया स्टेट ऑफ फॉरेस्ट रिपोर्ट (ISFR) 2021

- पर्यावरण, वन आणि हवामान बदल मंत्री, भूपेंद्र यादव यांनी भारतीय वन सर्वेक्षण (FSI) द्वारे तयार केलेला 'इंडिया स्टेट ऑफ फॉरेस्ट रिपोर्ट (ISFR) 2021' जारी केला.
- ISFR 2021 मध्ये वनक्षेत्र, वृक्षाच्छादन, खारफुटीचे आच्छादन, वाढणारा साठा, भारतातील जंगलांमधील कार्बनचा साठा, जंगलातील आगीचे निरीक्षण, व्याघ्र राखीव क्षेत्रांतील वन आच्छादन, एसएआर डेटा वापरून बायोमासच्या जमिनीवरील अंदाज आणि भारतीय जंगलांमधील हवामान बदल हॉटस्पॉट्सची माहिती प्रदान करते.

प्रमुख निष्कर्ष:

- देशाचे एकूण जंगल आणि वृक्षाच्छादित क्षेत्र 80.9 दशलक्ष हेक्टर आहे जे देशाच्या भौगोलिक क्षेत्राच्या 24.62 टक्के आहे. 2019 च्या मूल्यांकनाच्या तुलनेत, देशातील एकूण जंगल आणि वृक्षाच्छादित क्षेत्रामध्ये 2,261 चौरस किलोमीटरची वाढ झाली आहे. त्यापैकी १,५४० चौरस किमी व वृक्षाच्छादनात ७२१ चौरस किमी इतकी वाढ दिसून आली आहे.
- खुल्या जंगलात व त्यापाठोपाठ अतिशय घनदाट जंगलात जंगलाच्या आच्छादनात वाढ दिसून आली आहे. आंध्र प्रदेश (६४७ चौ. किमी) व त्यानंतर तेलंगणा (६३२ चौ. किमी) आणि ओडिशा (५३७ चौ. किमी) ही वनक्षेत्रात वाढ दर्शवणारी शीर्ष तीन राज्ये आहेत.
- क्षेत्रफळानुसार मध्य प्रदेशात देशातील सर्वात जास्त जंगल आहे, त्यानंतर अरुणाचल प्रदेश, छत्तीसगड, ओडिशा आणि महाराष्ट्राचा क्रमांक लागतो. एकूण भौगोलिक क्षेत्राच्या टक्केवारीनुसार वनाच्छादनाच्या बाबतीत, मिझोराम (84.53%), अरुणाचल प्रदेश (79.33%), मेघालय (76.00%), मणिपूर (74.34%) आणि नागालँड (73.90%) ही शीर्ष पाच राज्ये आहेत.
- 17 राज्ये/केंद्रशासित प्रदेशांमध्ये 33 टक्क्यांहून अधिक भौगोलिक क्षेत्र जंगलाखाली आहे. या राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांपैकी लक्षद्वीप, मिझोराम, अंदमान आणि निकोबार बेटे, अरुणाचल प्रदेश आणि मेघालय या पाच राज्ये/केंद्रशासित प्रदेशांमध्ये 75 टक्क्यांहून अधिक वनाच्छादित आहेत तर मणिपूर, नागालँड, त्रिपुरा, गोवा, केरळ, सिक्कीम, 12 राज्ये/केंद्रशासित प्रदेश उत्तराखंड, छत्तीसगड, दादरा आणि नगर हवेली आणि दमण आणि दीव, आसाम, ओडिशा या राज्यांमध्ये 33 ते 75 टक्के वनक्षेत्र आहे.

- देशातील एकूण खारफुटीचे आच्छादन ४,९९२ वर्ग किमी आहे. 2019 च्या मागील मूल्यांकनाच्या तुलनेत खारफुटीच्या कव्हरमध्ये 17 चौरस किमीची वाढ दिसून आली आहे. खारफुटीच्या कव्हरमध्ये वाढ दर्शविणारी शीर्ष तीन राज्ये ओडिशा (8 चौरस किमी) त्यानंतर महाराष्ट्र (4 चौरस किमी) आणि कर्नाटक (3 चौरस किमी) आहेत. .
- देशाच्या जंगलात एकूण कार्बन साठा 7,204 दशलक्ष टन असल्याचा अंदाज आहे आणि 2019 च्या शेवटच्या मूल्यांकनाच्या तुलनेत देशातील कार्बन साठ्यात 79.4 दशलक्ष टनांची वाढ झाली आहे. कार्बन साठ्यात वार्षिक वाढ 39.7 दशलक्ष टन आहे.
- **Source: PIB**

स्टार्टअप ग्रँड चॅलेंज

- मत्स्यव्यवसाय विभाग, भारत सरकार स्टार्टअप इंडिया, वाणिज्य आणि उद्योग मंत्रालयाच्या सहकार्याने "फिशरीज स्टार्टअप ग्रँड चॅलेंज" चे उद्घाटन केले.
- देशातील स्टार्ट अप्सना मत्स्यव्यवसाय आणि मत्स्यपालन क्षेत्रात त्यांचे नाविन्यपूर्ण उपाय प्रदर्शित करण्यासाठी व्यासपीठ उपलब्ध करून देण्याच्या उद्देशाने हे आव्हान सुरू करण्यात आले आहे.
- या क्षेत्रातील स्टार्ट-अप संस्कृतीला चालना देण्यासाठी आणि उद्योजकीय मॉडेलचा मजबूत पाया प्रस्थापित करण्यासाठी, मत्स्यव्यवसाय विभागाने या आव्हानासाठी 3.44 कोटी रुपयांचा निधी राखून ठेवला आहे.
- मत्स्यव्यवसाय क्षेत्रामध्ये वाढीची प्रचंड क्षमता आहे आणि भारत सरकार 2024-25 पर्यंत या क्षेत्रातून एक लाख कोटी निर्यातीचे उद्दिष्ट साध्य करण्यासाठी सर्व आवश्यक सहाय्य पुरवत आहे.
- मत्स्यपालनातून भारत जगातील दुसऱ्या क्रमांकाचा मासळी उत्पादक देश आहे.
- जागतिक मासळी उत्पादनात भारताचा वाटा ७.७% असल्याने भारत हा जगातील चौथा सर्वात मोठा मासळी निर्यातदार आहे.

Source: PIB

भारत आणि यूके यांनी मुक्त व्यापार करार वाटाघाटी सुरू केल्या

- भारत आणि युनायटेड किंगडम यांनी मुक्त व्यापार करारासाठी (FTA) औपचारिकपणे वाटाघाटी सुरू केल्या आहेत.
- भारताचे वाणिज्य आणि उद्योग मंत्री पीयूष गोयल आणि ब्रिटनच्या व्यापार सचिव, ॲनी-मेरी ट्रेव्हलियन यांनी ही घोषणा केली आहे.
- भारत-यूके द्विपक्षीय व्यापार संबंध आधीपासूनच महत्त्वपूर्ण आहेत आणि पंतप्रधान नरेंद्र मोदी आणि पंतप्रधान बोरिस जॉन्सन यांनी मे 2021 मध्ये घोषित केलेल्या रोडमॅप 2030 चा भाग म्हणून 2030 पर्यंत द्विपक्षीय व्यापार दुप्पट करण्याचे दोन्ही बाजूंनी मान्य केले आहे.
- भारत आणि ब्रिटन दोन्ही देशांमधील नोकऱ्या, व्यवसाय आणि समुदायांना समर्थन देणारा परस्पर फायदेशीर करार मान्य करण्याचा प्रयत्न करतील.
- व्यापार वाटाघाटींच्या समांतर, भारत-यूके संयुक्त आर्थिक आणि व्यापार समिती भारत-यूके व्यापार संबंध सुधारण्यासाठी आणि व्यापार कराराच्या बाहेरील बाजार प्रवेशातील अडथळे दूर करण्यासाठी कार्य करत राहील.
- **Source: PIB**

डेव्हिड बेनेट, जगातील पहिला मानव पिग हार्ट ट्रान्सप्लांट

- डेव्हिड बेनेट हा अमेरिकन माणूस जनुकीय सुधारित डुकरापासून हृदय प्रत्यारोपण करणारा जगातील पहिला माणूस ठरला आहे.

- मागणी पूर्ण करण्यासाठी तथाकथित झेनोट्रांसप्लांटेशनसाठी प्राण्यांचे अवयव वापरण्याची शक्यता फार पूर्वीपासून विचारात घेतली जात आहे आणि डुक्कर हृदयाच्या झडपांचा वापर करणे आधीच सामान्य आहे.
- अवयव प्रत्यारोपणासाठी डुक्कर वाढत्या प्रमाणात लोकप्रिय होत आहेत.
- याचे कारण असे की त्यांचे अवयव शारीरिकदृष्ट्या मनुष्यासारखे असतात.
- **Source: BBC News**

प्रख्यात रॉकेट शास्त्रज्ञ एस सोमनाथ यांची इस्रोच्या नवीन अध्यक्षपदी नियुक्ती

- प्रख्यात रॉकेट शास्त्रज्ञ एस सोमनाथ यांची भारतीय अंतराळ संशोधन संस्था (ISRO) चे नवीन अध्यक्ष तसेच अवकाश सचिव म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे.
- एस सोमनाथ हे इस्रो प्रमुख म्हणून आपला विस्तारित कार्यकाळ पूर्ण करणाऱ्या के सिवन यांच्या जागी असतील.
- ते इस्रोचे 10 वे अध्यक्ष असतील.
- ते सध्या विक्रम साराभाई स्पेस सेंटरचे (VSSC) संचालक आहेत.
- इस्रोचे अध्यक्ष, अंतराळ सचिव आणि अंतराळ आयोगाचे प्रमुख हे पद सहसा एकाच व्यक्तीकडे असते.
- **Source: newsonair**

जागतिक महिला आरोग्य तंत्रज्ञान पुरस्कार

- NIRAMAI Health Analytix Pvt Ltd आणि InnAccel Technologies Pvt Ltd. Ltd., DBT-BIRAC द्वारे समर्थित दोन स्टार्ट-अप, यांना जागतिक बँक गट आणि ग्राहक तंत्रज्ञान संघटनेचे ग्लोबल वुमेन्स हेल्थ टेक पुरस्कार मिळाले आहेत.
- या पुरस्काराने नवनवीन स्टार्टअप्सना ओळखले जाते जे उदयोन्मुख बाजारपेठांमध्ये महिलांचे आरोग्य आणि सुरक्षितता सुधारण्यासाठी तंत्रज्ञानाचा फायदा घेतात.
- **Source: PIB**

पुस्तक: "Indomitable: अ वर्किंग वुमन नोट्स ऑन लाईफ, वर्क अँड लीडरशिप"

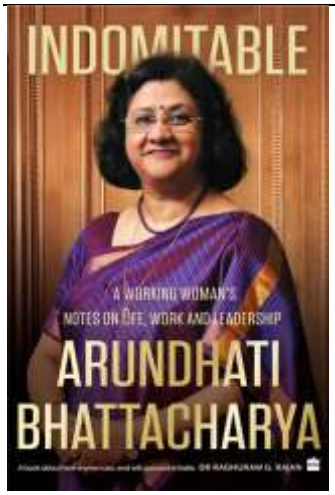

- स्टेट बँक ऑफ इंडिया (SBI) च्या माजी अध्यक्षा अरुंधती भट्टाचार्य यांनी त्यांचे आत्मचरित्र - 'Indomitable - A Working Woman's Notes on Life, Work and Leadership' नुकतेच प्रकाशित केले आहे.
- हे पुस्तक अरुंधती भट्टाचार्य यांच्या वैयक्तिक आणि व्यावसायिक प्रवासावर केंद्रित आहे.
- हे पुस्तक हार्परकॉलिन्स इंडियाने प्रकाशित केले आहे.
- 2016 मध्ये, फोर्ब्सने तिला जगातील सर्वात शक्तिशाली महिला म्हणून घोषित केले आणि ती 25 व्या स्थानावर होती.
- **Source: ET**

byjusexamprep.com